

Műhely

A klasszikus pedagógia kritikája

„Rendezvényünkre a gyermekügyek tanulmányozásának és képviselésének vákuuma idején kerül sor. Az elmúlt évtizedek zajos sikerű ifjúságkutatásai után (amelyek nem büszkélkedhettek a politikai megvalósítás sikereivel), a rendszerváltás óta vajmi kevés történt ezen a területen. Az ifjúságkutatóknak nehéz megtalálniuk a saját érvényes szerepeiket” – ezekkel a szavakkal nyitotta meg csütörtökön délelőtt Soltész Anikó, a Gyermekérdekek Magyarországi Fórumának társelnöke a Gyermektanulmányi Kongresszust, amelyet a Gyermekérdekek Magyarországi Fóruma, a Gyermektanulmányok Alapítványa és az Új Magyar Gyermektanulmányi Társaság rendezett a Városmajori Gimnázium Dísztermében, 1993. március 18-án. A nagyszámú érdeklődőt vonzó kongresszusra, amint arra Soltész Anikó utalt, az 1913. március 16-18-án megrendezett Gyermektanulmányi Kongresszus 80. évfordulóján került sor. A gyermektanulmányozás célja azóta is változatlan: a társadalomkutatás különböző ágait kívánja – gyermek centrikus elfogultsággal – interdiszciplináris ifjúságkutatássá formálni.

A pedagógiát új, tudományos alapra kell helyezni. A gyermektanulmányozás, a pedagógia valódi paradigmaváltás, igazi kopernikuszi fordulat a pedagógiában. Erről már – az előadók közül – Mihály Ottó nevelésfilozófus beszélt. Kritikai vonulat a klasszikus tézisekből, hanem a gyermek tanulmányozásából von le pedagógiai következtetéseket. Ebből következően abban is különböznek, hogy a gyermektanulmányozás független kíván maradni az értékrendszereken keresztül történő befolyásolással szemben. Persze, bármilyen új elmélet alakul is ki, ha a gyakorlatban nem sikerül a magyar pedagógia kimozdítása a jelenlegi helyzetéből – tette hozzá.

A kongresszus második felében – nemzedéki folytonosság jegyében, amelyre mindaddig nem nagyon volt példa az ifjúsági ügyek képviselésében – a Gyermektanulmányi Alapítvány ezévi ösztöndíjasai, egyetemi és főiskolai hallgatók, gyakorló pedagógusok és kutatók számoltak be eddigi eredményeikről.